

Spis treści

Wstęp.....	9
Scenariusz I: Taksówka w korku.....	15
Scenariusz II: Urząd pocztowy	20
Scenariusz III: Jak wyłania się „Nowy Świat”?.....	22
Scenariusz IV: Historia budowy domu.....	26
Scenariusz V: Zjazd weteranów.....	39
Scenariusz VI: Błyskotliwa wymiana – monodram	42
Scenariusz VII: Salon GSM: przedłużenie umowy.....	46
Scenariusz VIII: Nokia N97.....	48
Scenariusz IX: Salon samochodowy	50
Scenariusz X: <i>Last minute</i>	52
Scenariusz XI: Ochrona środowiska	54
Scenariusz XII: I kto nam teraz zapłaci? – znikanie środków Unii Europejskiej.....	56
Scenariusz XIII: Firma „Nowe klimaty”	63
Scenariusz XIV: Najważniejsze: sprzedać	66
Scenariusz XV: Trzeba iść z duchem czasu	70
Scenariusz XVI: Klient nasz pan!	72
Scenariusz XVII: Porozmawiajmy o projekcie.....	73
Scenariusz XVIII: „Stary wyjadacz”	74
Scenariusz XIX: Proszę, nie odchodź	75
Scenariusz XX: <i>Intelligence Room</i>	76
Scenariusz XXI: <i>Genesis Organon</i>	81
Scenariusz XXII: Apacze i podawacze.....	88
Scenariusz XXIII: Odwiedziny słońca, czyli kiedy białe nie musi być białe.....	92
Scenariusz XXIV: Spalony przed startem.....	95
Scenariusz XXV: Na poczcie.....	97
Scenariusz XXVI: Mandat.....	100
Scenariusz XXVII: Scenariusz zarządzania przepływami wiedzy w projekcie wdrożeniowym	102
Scenariusz XXVIII: Zwolnienie lekarskie	107
Scenariusz XXIX: Widmo straty	109
Scenariusz XXX: Analiza przedwdrożeniowa	112

Scenariusz XXXI:	Dobrodziejstwa rachunkowości, czyli antycoaching wiedzy	114
Scenariusz XXXII:	Dialog wiedzy: pozyskanie wiedzy o preferencjach zakupowych.....	122
Scenariusz XXXIII:	Między piekłem a niebem	124
Scenariusz XXXIV:	Opłata produktowa.....	128
Scenariusz XXXV:	Kiedy dominują emocje	131
Scenariusz XXXVI:	Między brakiem a nadmiarem	134
Scenariusz XXXVII:	Tragikomedia pomyłek.....	137
Scenariusz XXXVIII:	Jak chronić nazwę i logo firmy. Kradzież znaku graficznego. Czy to możliwe ?	142
Zakończenie.....		152

Wstęp

Wszystkie współczesne narzędzia doskonalenia przedsiębiorstwa oraz jego menedżerów i pracowników są oparte na **paradygmacie dualizmu**, co oznacza, że rozwiązywanie problemów firmy dokonuje się z pomocą zewnętrznych, wyspecjalizowanych firm doradczo-szkoleniowych. Rodzi się tutaj dysonans poznawczy oraz wdrożeniowy typu: podmiot zewnętrzny usiłuje „narzucić” nam najlepsze, w jego mniemaniu, rozwiązania organizacyjne, menedżerskie, personalne, logistyczne itp. Nawet jeżeli załoga zaakceptuje propozycje zewnętrznych konsultantów, to nadal będziemy mieli do czynienia z problemem rzeczywistego utożsamiania się pracowników i menedżerów z nowym systemem zarządzania, marketingu, IT itp.

W rzeczywistości organizm firmy leczy się sam, natomiast zewnętrzny specjalista prowadzi (*coaching*), monitoruje czy też koryguje procesy naprawczo-rozwojowe organizacji.

W powyższym kontekście teatr organizacji, zupełnie nieznany w pełnym wymiarze na polskim rynku szkoleniowym, oparty na **paradygmacie holistycznym**, umożliwia pełne, spontaniczne włączanie się pracowników firmy w odgrywanie ról organizacyjnych zorientowanych nie tylko na rozwiązanie problemów komunikowania się, lecz także na harmonizowanie i wyrównywanie asymetrii przepływów wiedzy i informacji we wszystkich obszarach przedsiębiorstwa: zaopatrzenie, logistyka, produkcja, technologia, IT, sprzedaż, PR, promocja, reklama, HRM, finanse, rachunkowość i in.

Teatr organizacji (wiedzy) proponowany przez Autorów stanowi *novum* zarówno w skali światowej, jak też w Polsce. Zaprezentowane w książce scenariusze osadzone są w najmodniejszej obecnie koncepcji zarządzania wiedzą.

W procesie wdrażania teatru organizacji w przedsiębiorstwach można zaproponować następujące warianty:

1. Teatr organizacji prezentowany jest w przedsiębiorstwie w celu **popularyzacji i uświadamiania istotności tego typu narzędzia doradczo-szkoleniowego**.

Scenariusze wiedzy mają charakter poglądowy, natomiast przedstawienie realizowane jest przez wyspecjalizowaną agencję doradztwa personalnego. Aktorami organizacyjnymi są wyłącznie trenerzy z zewnątrz. Do odgrywania ról organizacyjnych można zaprosić zawodowych aktorów, co może być konieczne przy realizacji rozbudowanych scenariuszy, zorientowanych przede wszystkim na wydobywanie i eksplorację wiedzy niejawnej.

2. W wariantcie drugim trenerzy z agencji szkoleniowej, wyspecjalizowanej w teatrze organizacji, **identyfikują problemy firmy**, a następnie przygotowują

dedykowane scenariusze zorientowane na uświadomienie i rozwiązanie konkretnych problemów organizacyjno-zarządczych. W takim razie należy przygotować kilka **wariantów** scenariuszy, umożliwiających spojrzenie na dany problem oczami np. informatyka, magazyniera, kierowcy, sprzedawcy i in.

Teatr organizacji (wiedzy) może przyjąć tutaj dwie formy:

- **interaktywną** – równoległy dialog z załogą (jej komentarze, uwagi, propozycje),
- **sekwencyjną** – dyskusja po odegraniu danego scenariusza.

W wariacie drugim, po uprzedniej selekcji, warto proponować odgrywanie ról pracownikom i menedżerom przedsiębiorstwa. W ten sposób można inicjować i tworzyć załóżki samodzielnego zespołu aktorskiego w przedsiębiorstwie. Tego typu inicjatywa powinna być w pierwszej fazie pilotowana przez dział kadr.

3. W modelu **idealnym scenariusze pisze załoga firmy**; są one następnie reżyserowane albo przez trenera zewnętrznego, albo przez trenera wewnętrznego. Role organizacyjne odgrywają wyłącznie członkowie danej firmy, co daje następujące korzyści:

- identyfikacja i analiza rzeczywistych problemów komórek i stanowisk organizacyjnych,
- utożsamianie się z rolami organizacyjnymi (role w firmie i na scenie ulegają stopniowemu zatarciu),
- autorskie, samodzielne kreowanie scenariuszy rozwiązań problemów,
- wprowadzenie elementu zabawy do często zbyt „poważnych” przestrzeni gospodarowania w przedsiębiorstwie (np. IT, badania i rozwój, zarządzanie techniką i technologią, logistyka),
- redukcja dystansu ONI (agencja trenerska z zewnątrz) – MY (załoga),
- ujawnienie talentów aktorskich wśród załogi.

Teatr organizacji realizowany siłami przedsiębiorstwa powinien mieć charakter cykliczny, tzn. przedstawienia powinny odbywać się co miesiąc lub co kwartał.

W korporacji sieciowej „zakładowe trupy teatralne” powinny mieć możliwość występowania w innych oddziałach, fabrykach, a nawet w filiach zagranicznych.

Otwierają się tutaj dodatkowe możliwości realizacji projektów teatru organizacji (wiedzy) w przestrzeniach:

- sektorowych (np. w przedsiębiorstwach branży IT, robotyzacji, automatyzacji, spożywczym, budowlanym i in.) oraz
- międzysektorowych (korporacje międzynarodowe posiadające wysoce zróżnicowany portfel produktów i usług).

Teatr wiedzy traktowany jest w książce jako specyficzna, niezwykle **istotna** forma **teatru organizacji**, w którym wykorzystuje się idee, przesłanki, modele i narzędzia z przestrzeni **knowledge management**, **akcelerujące dyfuzję wiedzy**

w przedsiębiorstwie (pracownicy, menedżerowie i agenci wiedzy) oraz między organizacją gospodarczą a jej podmiotami zaangażowanymi.

Teatr organizacji (wiedzy) firmy umożliwia uniknięcie niedogodności podejścia **benchmarkingowego** w polskich przedsiębiorstwach, polegającego na bezmyślnym kopiowaniu światowych modeli, metod i narzędzi zarządzania, wirtualizacji i rozwoju organizacji gospodarczych.

Teatr wiedzy kreowany „tu i na teraz” przez aktorów organizacyjnych przedsiębiorstwa ma charakter oryginalny i unikatowy, co pozwala własnymi siłami rozwiązywać wewnętrzne problemy (organizacyjne, kierownicze, komunikacyjne, kadrowe, rozwojowe i in.) organizacji gospodarczej.

Teatr organizacji jest narzędziem szczególnie przydatnym w **projektowaniu i implementacji** w przedsiębiorstwie następujących, nowoczesnych modeli zarządzania:

- zarządzanie wiedzą,
- organizacja ucząca się,
- organizacja inteligentna oraz
- zarządzanie procesami.

Dodatkowo powinien on wspierać wdrażanie innych systemów zarządzania:

- *outsourcing*,
- fabryka fraktalna,
- organizacje zwinne,
- zespoły wirtualne.

W nowoczesnych koncepcjach przyjmujemy, że przedsiębiorstwo jest specyficznym teatrem działań, zachowań i decyzji, realizowanych przez odtwarzanie ról organizacyjnych przez aktorów organizacyjnych według określonych scenariuszy (mapy procesów).

Głównym problemem jest fakt, że owe role organizacyjne w tradycyjnie funkcjonującym przedsiębiorstwie są odgrywane bezwiednie, automatycznie i nieuważnie.

Brakuje tutaj **autorefleksji**, która jest podstawą każdego aktu twórczego, niezbędnego zwłaszcza w zespołach projektowych. Teatr organizacji należy zatem traktować jako **panaceum** na tego typu organizacyjne dolegliwości. Ponadto stanowi on wyśmienite i wysoce skuteczne narzędzie w zarządzaniu organizacjami dynamicznymi, gdzie:

- równolegle realizuje się wiele projektów („przedstawień”),
- zakończenie jednego projektu („premiera”) jest wstępem do kolejnego,
- aktorzy organizacyjni (pracownicy wiedzy) odgrywają wiele ról organizacyjnych według różnych scenariuszy.

Można więc stwierdzić, że **przedsiębiorstwo** jest specyficznym **teatrem organizacji (wiedzy)**, a każdy **projekt** jest nowym przedstawieniem.

Bycie pracownikiem i menedżerem wiedzy wymaga permanentnej refleksji nad obecnymi rolami (czas terażniejszy), jak również „**dystansowania się**” (czas przeszły i przyszły), co umożliwi odwrócenie negatywnego trendu przekształcania się korporacji w „**psychiczne więzienia**”.

W powyższym kontekście teatr organizacji pełni funkcję **terapeutyczną** dla społeczności wiedzy, zwłaszcza w sektorach zaawansowanych technologii.

Kolejne, niezmiernie istotne zagadnienie dotyczy „**teatru w teatrze**”, czyli realizacji **teatru organizacji w teatrze przedsiębiorstwa**, gdzie grożą nam następujące niebezpieczeństwa:

- dyskurs teatru organizacji wykracza poza ramy „narracji” narzuconej firmie przez radę nadzorczą, zarząd i kluczowe gremia decydenckie (wizja, misja, strategia, opisy stanowisk pracy, procedury itp.),
- pracownicy i menedżerowie wiedzy, grając role w teatrze organizacji, mogą ewoluować w kierunku „fikcji” organizacyjnych,
- zamazywanie granicy między przestrzenią realną (rzeczywiste procesy w przedsiębiorstwie) a przestrzenią wirtualną (scenariusze organizacyjne). Teatr wiedzy¹ posiada jednakże wiele zalet:
  - dynamiczne narzędzie kształtowania rzeczywistości organizacyjnej,
  - wypieranie i anihilacja zachowań i działań negatywnych (nieskutecznych, niepożądanych),
  - stymulowanie nowych projektów w fazach: embrionalnej, konceptualnej i wdrożeniowej),
  - odkrywanie nowych kontekstów i perspektyw sytuacji problemowych (konflikty, kłótnie, awantury, apatia, zniechęcenie, wypalenie zawodowe),
  - równoległe konstruowanie rzeczywistej i modelowej dramaturgii zdarzeń i zjawisk gospodarczych,
  - identyfikowanie i rozsypywanie węzłowych problemów w procesie zarządzania zmianami,
  - implementacja procesowego podejścia w zarządzaniu wiedzą,
  - uruchomienie procesów ganienia „za powielanie” nawyków, reakcji, zachowań, działań i interakcji,
  - utrwalanie nowych, pożądanych systemów wartości wśród aktorów organizacyjnych.

Teatr organizacji (wiedzy) może przybierać wszystkie znane formy inscenizacji:

- komedia,
- dramat,
- farsa,

---

¹ Teatr wiedzy i teatr organizacji traktowane są w książce zamiennie.

- monodram,
- improwizacja i in.

Jednakże w celach organizacyjnych, zarządczych i kierowniczych warto korzystać ze wszystkich form i narzędzi współczesnego teatru awangardowego, mocno wspieranego przez instrumentalizację multimedialną.

W proponowanym przez autorów teatrze wiedzy odgrywanie ról organizacyjnych może odbywać się wielotorowo:

- inscenizacje studentów,
- inscenizacje zawodowych aktorów,
- inscenizacje aktorów amatorów,
- inscenizacje coachów, mentorów i opiekunów (*counsellors*),
- inscenizacje pracowników i menedżerów w przedsiębiorstwach, zorientowane na rozwiązanie konkretnych problemów:
  - strategicznych,
  - organizacyjnych,
  - kierowniczych,
  - zarządczych,
  - logistycznych,
  - kadrowych,
  - finansowych,
  - ekonomicznych,
  - marketingowych i in.

Teatr organizacji (wiedzy) stanowi najnowocześniejsze, dynamiczne narzędzie rozwiązywania problemów firmy oraz tworzenia nowych rozwiązań umożliwiających „ślizgowe” wkomponowywanie się w niezmiernie skomplikowane globalne struktury światowej gospodarki:

- sieciowe,
- wirtualne,
- fraktalne,
- inteligentne,
- outsourcingowe,
- procesowe i
- zdarzeniowe (eventowe).

Przyjmujemy tutaj ontologię przedsiębiorstwa jako wędrującego teatru wiedzy, ciągle:

- przekształcającego się,
- fluktuującego,
- rozwijającego się,
- zwijającego się,

- porzucającego stare kompetencje,
- nabywającego nowe kluczowe kompetencje.

W ontologii organizacji gospodarczej jako teatru wiedzy mamy do czynienia ze zmianą tradycyjnych ról właścicieli, menedżerów i pracowników w role aktorów organizacyjnych odgrywane według map scenariuszy przedsiębiorstwa.

Zastane zasady, techniki, instrukcje i im podobne procedury organizacyjno-zarządcze ulegają w teatrze wiedzy totalnemu zdruzgotaniu; w ich miejsce wprowadzamy nowe narzędzia:

- mapy procesów,
- mapy wiedzy,
- scenariusze wiedzy,
- odgrywanie ról organizacyjnych zorientowanych na zapominanie przestarzałej wiedzy oraz tworzenie i przyswajanie (socjalizacja) nowej wiedzy.

W powyższym znaczeniu przedsiębiorstwo jako teatr wiedzy rozumiane jest jako szekspirowska wędrująca trupa teatralna szybko zmieniająca konfigurację:

- kompetencji,
- ról organizacyjnych.

Teatr organizacji umożliwia klasycznie funkcjonującej firmie szybkie przemieszczanie się z tradycyjnego (materialnego) łańcucha wartości na wirtualny łańcuch wiedzy, który posiada niezwykle cenną właściwość samoczynnej spiralnej akceleracji wiedzy.

Oczywiste jest, że realizacja nowego projektu w firmie, jakim jest teatr wiedzy, wymaga od pracowników i menedżerów znacznie wyższego poziomu inteligencji emocjonalnej, którą dzięki specjalnym treningom kierowniczym i coachinngowi mogą powiększać nader szybko i skutecznie.

Do napisania scenariuszy zaproszeni zostali naukowcy – coachowie i trenerzy „nowej generacji” reprezentujący różne ośrodki akademickie w Polsce i jednocześnie posiadający duże doświadczenie treningowe w zakresie aktywnej, consultingowej, mentorskiej i counsellingowej interwencji w struktury przedsiębiorstw.

Prezentowane scenariusze są permanentnie „testowane” w trakcie naszego, wędrującego po różnych organizacjach, teatru wiedzy.

Planując następne, poszerzone wydania teatru organizacji, zapraszam do współpracy kolejnych, jeszcze nieodkrytych „dramaturgów wiedzy”.

Podsumowując, należy stwierdzić, że proponowany przez autorów scenariuszy teatr organizacji będzie niewątpliwie służyć zasypywaniu okopów („dy-stansu wiedzowo-informacyjnego”) między widzami (klientami wewnętrznymi i zewnętrznymi) a skondensowanymi wiązkami informacji i wiedzy zawartymi w produktach i usługach korporacji opartych na wiedzy.

Reżyser Kazimierz Perechuda wraz ze scenarzystami